

Obec Závažná Poruba

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023

V Závažnej Porube dňa 20.5.2024

Č. Spisu OZP-S2024/00359

Č. reg. záznamu R2024/2268

Záverečný účet je sústava ukazovateľov, ktoré charakterizujú výsledky hospodárskej činnosti obce za uplynulý rok. Je to súbor dokumentov prezentujúcich výsledky jej rozpočtového hospodárenia za rok a majetkovú situáciu za účtovné obdobie, ktorým je kalendárny rok. Obsah záverečného účtu je ustanovený §-om 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení jeho neskorších zmien a doplnkov (ďalej len zákon č. 583/2004) a obsahuje porovnanie údajov skutočnosti vo vzťahu k rozpočtu vrátane jeho aktualizácií.

Ustanovením §-u 18 f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 369/1990) je uložené hlavnému kontrolórovi obce vypracovať odborné stanovisko k návrhu záverečnému účtu obce pred jeho schválením, ktoré týmto predkladám.

Obsah stanoviska

<i>Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023.</i>	- 2 -
<i>Zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023</i>	- 2 -
<i> Súlad so všeobecne záväznými predpismi</i>	- 2 -
<i> Dodržanie informačnej povinnosti obce</i>	- 3 -
<i> Vykonanie auditu</i>	- 3 -
<i> Rozpočtové opatrenia</i>	- 3 -
<i> Metodická správnosť spracovania záverečného účtu a hodnotenie dosiahnutých výsledkov rozpočtového hospodárenia</i>	- 4 -
<i>Plnenie rozpočtu obce</i>	- 4 -
<i> Príjmy rozpočtu</i>	- 5 -
<i> Výdavky rozpočtu</i>	- 6 -
<i>Povinnosti obce súvisiace so správou majetku</i>	- 8 -
<i>Dotácie poskytnuté z rozpočtu obce</i>	- 9 -
<i>Hodnotenie úverového zaťaženia obce k 31.12.2023.</i>	- 10 -
<i>Záver a vyhodnotenie.</i>	- 10 -

Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023.

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z ročných účtovných výkazov spracovaných obcou Závažná Poruba (ďalej len Obec) pri účtovnej uzávierke k 31.12.2023, dokumentácie spracovanej obcou k návrhu záverečného účtu Obce, vykonanej inventarizácie majetku a záväzkov obce a z vlastných poznatkov z odbornej a kontrolnej činnosti. Spracovanie stanoviska bolo posudzované z dvoch hľadísk, a to posúdenie zákonnosti predloženého návrhu a posúdenie metodickej správnosti jeho zostavenia.

Zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023

Súlad so všeobecne záväznými predpismi

Návrh záverečného účtu Obce za rok 2023 bol spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v jeho platnom znení (ďalej len zákon č. 583/2004). Zohľadňuje aj ustanovenia zákona č.

523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení jeho neskorších zmien a doplnkov, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších zmien a doplnkov a ostatných súvisiacich všeobecne záväzných predpisov. Predložený návrh záverečného účtu obce **spĺňa** náležitosti ustanovené § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004.

Dodržanie informačnej povinnosti obce

Návrh záverečného účtu musí byť v súlade s §-om 9 ods.2 zákona č. 369/1990 a §-om 16 ods.9 zákona č. 583/2004 zverejnený spôsobom v obci obvyklom v zákonom stanovenej lehote, ktorá je najmenej 15 dní pred jeho schválením Táto povinnosť je splnená, Záverečný účet Obce v celej jeho textovej a tabuľkovej časti bol zverejnený na internetovej stránke Obce ako aj na centrálnej úradnej elektronickej tabuli a v skrátenej podobe formou vývesky s odkazom, kde je možné doňho nahliadnuť v plnej verzii na úradnej tabuli obce dňa 12.5.2024 s očakávaným termínom jeho schválenia na rokovaní zastupiteľstva dňa 27.5.2024. Dňa 15.5.2024 bola zverejnená úprava, ktorou sa výsledok rozpočtového hospodárenia nezmenil, upravili s ňou účelové zdroje, ktoré nebudú predmetom rozdelenia prebytku.

Vykonanie auditu

Obec má v zmysle § 16 ods.3 zákona č.583/2004, § 9 ods.4 Zákona č.369/1990 a § 19 ods.1 písm. c) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v platnom znení povinnosť zabezpečiť overenie účtovnej závierky audítorom, a to v súlade s § 19 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve za rok 2023 do 31.12.2024. Ku dňu spracovania tohto odborného stanoviska ešte nebola účtovná závierka za rok 2023 audítorom overená, skutočnosť, či tak bolo vykonané vyhodnotím v stanovisku k návrhu záverečného účtu za rok 2024. Nakoľko aj pri stanovisku k záverečnému účtu za rok 2022 bola obdobná situácia s overením ročnej uzávierky audítorom, hodnotím jej vykonanie za rok 2022 tu. Môžem skonštatovať že účtovná uzávierka z rok 2022 vrátane auditu výročnej správy a rozpočtového hospodárenia bola audítorkou Ing. Máriou Huštákovou overená. Správa z auditu bola vypracovaná dňa 13.7.2023 s výrokom: podľa môjho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie obce Závažná Poruba k 31.12.2022 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2023 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Ďalej v nej uviedla, že výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a že obec konala v súlade s požiadavkami zákona o rozpočtových pravidlách.

Rozpočtové opatrenia

Rozpočet Obce na rok 2023 bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva č. 37/2022 dňa 9.12.2022. Bol upravený Uzneseniami zastupiteľstva č. 23/2023 dňa 17.7.2023 a č. 34/2023 dňa 27.8.2023. Okrem toho boli v súlade s platnými zásadami rozpočtového hospodárenia obce vykonané úpravy rozpočtu starostom obce. Tieto boli vykonané k 31.5.2023, 30.6.2023, 31.7.2023, 31.8.2023, 30.9.2023, 31.10.2023 a k 31.12.2023. Celkom bolo vykonaných 867 úprav položiek rozpočtu. Podľa Zásad hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami obce platných od 5.10.2016 starosta obce schvaľuje zmeny rozpočtu obce, ak ide o prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov alebo presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci rozpočtu výdavkov do výšky 8.000,- eur v jednotlivom prípade, presun rozpočtovaných prostriedkov v rozpočte výdavkov, u ktorých sa nemení vecné vymedzenie výdavku a úpravu rozpočtu príjmov. Starostom schválené úpravy boli v súlade s uvedeným oprávnením s výnimkou dvoch zmien vykonaných k 31.12.2023. Šlo o **úpravu rozpočtu výdavkov na stravné zamestnancom DSSaZpS navýšením o 13 261 eur** zo zdrojov obce a **úpravu výdavkov na tarifné platy zamestnancom DSSaZpS vo výške + 41 745 eur**, pričom v tomto prípade sa čerpalo so jednalo o presun zo zdrojov ŠR vo výške 31 481 eur zo zdrojov ŠR a vo výške 15 264 eur so zdrojov obce.

Metodická správnosť spracovania záverečného účtu a hodnotenie dosiahnutých výsledkov rozpočtového hospodárenia

Obec po skončení rozpočtového roka 2023 súhrnne spracovala údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu obce. Finančne usporiadala svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k subjektom, ktorým poskytla prostriedky svojho rozpočtu, čím zabezpečila postup určený § 16 ods. 2 zákona č.583/2004 .

Predložený návrh záverečného účtu obce obsahuje povinné náležitosti podľa §16 ods.5 zákona č. 583/2004, a to:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 a § 8 ods. 5 v členení podľa jednotlivých príjemcov.

Obec nevykonáva podnikateľskú činnosť, preto nie sú súčasťou záverečného účtu údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti, pre úplnosť a komplexnosť informácií o stave hospodárenia sa nad rámec povinných náležitostí uvádzajú údaje o nákladoch a výnosoch obce realizovaných v hlavnej činnosti. Obec sa v súlade s §3 ods.10 Zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami Obce schválenými zastupiteľstvom obce uznesením č. 24/2016 dňa 19.9.2016 rozhodla, že programový rozpočet nevypracúva, takže záverečný účet neobsahuje hodnotenie plnenia programov obce.

V rámci spracovania záverečného účtu a návrhu určenia zdrojov pre účely tvorby rezervného fondu bolo potrebné vylúčenie nevyčerpaných účelových prostriedkov z dotácií zo štátneho rozpočtu spolu v sume 13 762,44 eur. Prebytok rozpočtu po odpočítaní účelových zdrojov vrátane finančných operácií je navrhnutý previesť do rezervného fondu, čím je dodržané ustanovenie § 15 ods. 4 zákona č. 583/2004, podľa ktorého má obec povinnosť vytvárať rezervný fond najmenej vo výške 10 % prebytku rozpočtu. **V predložennom návrhu záverečného účtu sa navrhuje do rezervného fondu previesť čiastku 190 765,55 eur, čo je suma reálneho prebytku rozpočtu za rok 2023 podliehajúca prerozdeleniu.**

V roku 2023 obec vykázala nasledovné výsledky rozpočtového hospodárenia:

Rozpočet 2023	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Plnenie rozpočtu k 31.12.2023
Bežné príjmy	1 441 336	1 824 791	1 822 170,20
Kapitálové príjmy	49 315	22 772	14 371,09
Príjmové finančné operácie	0	114 037	69 256,37
Rozpočtové príjmy spolu:	1 490 651	1 961 600	1 905 797,66
Bežné výdavky	1 405 019	1 841 233	1 611 762,15
Kapitálové výdavky	62 490	96 843	66 366,20
Finančné operácie	23 142	23 524	23 141,32
Rozpočtové výdavky spolu:	1 490 651	1 961 600	1 701 269,67
Výsledok hospodárenia bežného rozpočtu	36 317	-16 442	210 408,05
Výsledok hospodárenia kapitálového rozpočtu	-13 175	-74 071	-51 995,11
Výsledok hospodárenia rozpočtu bežného roka	23 142	-90 513	158 412,94
Výsledok finančných operácií	-23 142	90 513	46 115,05
Výsledok hospodárenia vrátane finančných operácií	0	0	204 527,99

Plnenie rozpočtu obce

Príjmy rozpočtu

V priloženej tabuľke je porovnanie bežných príjmov obce hodnoteného roku a posledných 5 rokov:

Druh príjmu/rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Výnos dane z príjmu FO	450 470,35	505 676,42	488 473,55	491 648,71	530 084,89	579 193,68
Daň z nehnuteľností	150 178,18	150 815,32	186 532,45	185 314,34	198 419,83	207 856,33
Daň za špec. sl. bez KO	5 419,28	3 659,74	5 063,28	4 939,31	9 117,11	57 626,36
Miestny poplatok za KO	20 878,32	20 709,78	27 769,49	31 232,72	32 366,39	10,00
Z podnikania a majetku	7 841,38	9 271,39	9 071,38	2 411,66	7 941,79	10 601,36
Administratívne poplatky	7 646,00	11 600,00	7 307,50	9 837,00	4 546,00	5 693,00
Pokuty	600,00	216,00	5,00	30,00	0,00	282,00
Poplatky a služby	175 623,44	183 963,28	180 005,03	196 702,52	221 187,18	250 320,49
Úroky	293,10	295,36	367,70	394,78	348,38	144,90
Iné nedaňové príjmy	5 269,69	3 390,54	1 009,01	4 660,09	1 172,15	1 036,50
Granty	6 312,25	4 436,30	4 656,00	8 134,00	4836,49	4 700,00
Transfery zo ŠR	294 291,80	356 403,26	417 300,83	428 685,65	458 545,52	704 705,58
Celkom bežné príjmy	1 124 823,79	1 250 437,39	1 327 561,22	1 363 990,78	1 468 570,73	1 822 170,20

Pre zdaňovacie obdobie roku 2023 bolo v obci platné VZN č. 3/2019 v znení VZN 2/2020 a 1/2022, ktorým sa určili nové sadzby dane z nehnuteľností, dane za psa a miestneho poplatku za KO a DSO, čím sa zdvihli výnosy z týchto daní tak, ako je to uvedené v tabuľke.

Odpadové hospodárstvo bolo financované v roku 2023 z príjmu z miestneho poplatku, ktorý bol vo výške 43 701,08, čo bolo o 11 334,69 viac ako v roku 2022, z poplatkov za odvoz drobného stavebného odpadu 1495,76 a z dotácie z enviromentálneho fondu – 5 255,82 poskytnutej obci na nakladanie s odpadmi a ochranu životného prostredia. Tieto príjmy spolu boli vo výške 50 452,66. Výdaje na nakladanie s odpadmi v roku 2023 dosiahli čiastku výšku 52 404,92 eur, čo bolo o 8 184,64 eur viac ako v roku 2022, čiže na základe uvedeného obec doplácala z iných ako uvedených zdrojov na odpady čiastku 1 952,26 eur. V komentári k ZU obec v hodnotení hospodárenia odpadového hospodárstva nepočítala príjmy za drobný stavebný odpad, čím hodnotila, že obec doplácala čiastku 3 448,02. Pretože vo výdavkoch sú aj náklady za zlikvidovanie DSO uhrádzané obcou, je potrebné ich počítat aj v príjmoch.

V roku 2023 sa v obci vyprodukovalo 261,335 t netriedeného odpadu, čo je o 19,885 tony viac ako v roku 2022, kedy to bolo 241,45 tony. Napriek osвете o význame triedenia odpadu vykazuje obec stúpajúcu tendenciu v produkcii tejto komodity (v roku 2021 to bolo 216,52 ton). Čiastočne tento nárast eliminuje prírastok obyvateľov, avšak priemerný počet kg netriedeného komunálneho odpadu na obyvateľa má tiež stúpajúcu tendenciu, a to zo 175,32 kg na osobu v roku 2021 na 186,74 kg na osobu v roku 2022 a 200,72 kg na osobu v roku 2023. Tento údaj o počte vyprodukovaného odpadu na osobu nie je celkom relevantný vo vzťahu k fyzickej osobe, nakoľko je v ňom počítaný aj odpad produkovaný právnickými osobami okrem spoločností Ikea Industry Slovakia s.r.o. a Craemer Slovakia s.r.o.,. Vypovedaciu hodnotu však má, pretože vo všetkých rokoch je tento odpad započítavaný rovnako. Na základe uvedeného je potrebné stále pôsobiť na producentov odpadu a vysvetľovať im význam triedenia a to najmä na skutočnosť, že výdavky na tento druh odpadu budú vykazovať významný rast z dôvodu povinnosti jeho drvenia na skládkach počnúc rokom 2025.

Pri výbere príjmov z miestnych daní okrem miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré sú okrem príjmov z podielov na dani z príjmu fyzických osôb

*Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023*

poukazovaných obciam zo štátneho rozpočtu podstatnou zložkou vlastných príjmov obce, boli obcou evidované daňové nedoplatky na dani z ubytovania vo výške 5 056 eur, preplatok na dani z nehnuteľností 364,14 a pohľadávka na MP za KOaDSO vo výške 105,50 eur. Z uvedených výsledkov je preukazné, že finančná disciplína poplatníkov miestnych daní a poplatku je na dobrej úrovni a obec nemá problém s neplatičmi. Daň za ubytovanie bola v pohľadávkach predpísaná na základe výkazu o výbere tejto dane, ktorý predkladajú ubytovatelia a bude vyrovnaná v I. Q. 2024.

Dosiahnutý prebytok bežného rozpočtu postačoval na splácanie istín úverov, ktoré boli spolu vo výške 23 141,32 eur. Starostlivosť o včasné zabezpečenie inkasa vlastných príjmov rozpočtu obce prispeli počas celého roka k zabezpečeniu podmienok platobnej schopnosti úhrad výdavkov v lehote ich splatnosti ako aj včasného splácania existujúcich úverových vzťahov bez potreby riešenia platobnej schopnosti krátkodobými bankovými úvermi alebo dočasným použitím zdrojov rezervného fondu.

Kapitálové príjmy podľa výkazu o príjmoch a výdavkoch dosiahli v roku 2023 výšku 14 371,09 eur, a to z transferu zo ŠR v rámci realizácie projektu so zdrojom IROP pri rekonštrukcii kuchyne v školskej jedálni vo výške 10 913,79 eur a z nesprávne zúčtovaného v kapitálových príjmoch bežného transferu vo výške 3 457,30 eur – IMPLEA, ktorý bol použitý na bežné výdavky. Týmto obec skreslila výsledky bežného a kapitálového rozpočtu o túto čiastku, avšak celkové výsledky rozpočtového hospodárenia sú vykázané správne. Obec v textovej časti nesprávne uvádza, že v roku nemala žiaden kapitálový príjem, nemala len vlastný kapitálový príjem.

Príjmové finančné operácie, ktoré boli vo výške 69 256,37, pozostávali zo zaúčtovania nepoužitých zdrojov z minulého roku zviazaných v prebytku rozpočtu 2022 vo výške 5777,15 eur a z prevodu z rezervného fondu. V prebytku rozpočtu obce bola v roku 2022 zviazaná suma 7 065,13 eur, čiastka 1087,98 pozostávajúca z dotácie na referendum a obedy zadarmo sa vrátila ako nepoužitá, preto obec ponížila príjmy na tejto položke. Správny postup bol v zaúčtovaní bežných výdavkov na položke 637018 – vrátenie príjmov z minulých rokov a ponechanie príjmových finančných operácií vo výške zviazanej v prebytku v roku 2022. Týmto sa o túto čiastku skreslil výsledok bežného rozpočtu a finančných operácií, celkový výsledok sa však nezmenil.

Výdavky rozpočtu

Skutočný stav a vývoj výdavkov bežného rozpočtu obce za posledných 5 rokov a hodnotený rok podľa príslušných oddielov v eur je nasledovný:

Funkčná klasifikácia výdavku/rok	skutočnosť 2018	skutočnosť 2019	skutočnosť 2020	skutočnosť 2021	skutočnosť 2022	skutočnosť 2023
Všeobecné verejné služby (OcÚ, poslanci, audit, úroky, matrika)	204 994,96	241 733,03	212 194,12	214 897,94	284 441,15	322 451,44
Civilná ochrana	119,32	128,48	5 405,73	6 095,96	159,47	172,91
Dobrovoľný hasičský zbor	2 526,18	2 972,15	2 786,66	4 363,08	4 596,74	10 240,22
Výstavba, cestná doprava	3 328,30	6 296,96	11 256,02	4 857,57	5 991,43	4 996,57
Ochrana životného prostredia, odpady	34 263,58	33 647,22	31 907,94	48 973,42	44 369,42	52 549,53
Služby obce, verejné osvetlenie	42 796,01	45 554,28	26 504,49	42 664,09	53 266,17	79 617,96

*Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023*

Šport, kultúra, náboženstvo	59 777,38	71 863,01	56 043,39	79 891,72	76 972,38	97 852,24
Vzdelávanie	350 890,97	373 693,19	392 158,94	439 207,85	430 501,11	531 217,35
Sociálne zabezpečenie	319 084,21	355 384,31	374 645,75	411 180,17	407 339,20	512 280,99
Spolu bežné výdavky	1 017 780,91	1 131 272,63	1 112 903,04	1 252 131,80	1 307 637,07	1 611 379,21

Pri hodnotení stavu hospodárenia s výdajmi bežného rozpočtu je dôvodné uviesť, že boli realizované v súlade s rozpočtom pri súčasnom dodržaní účelovosti použitia rozpočtových prostriedkov financovaných z dotácií z verejných rozpočtov. Z tabuľky je preukazné, že najväčšiu položku tvoria výdavky na vzdelávanie v školách a školských zariadeniach a na sociálne zabezpečenie v sociálnom zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Tieto zariadenia nemajú právnu subjektivitu a sú súčasťou rozpočtu obce, čo považujem z hľadiska hospodárnosti a efektívnosti s nakladaním s rozpočtovými prostriedkami aj s majetkom obce s prihliadnutím na veľkosť týchto zariadení za správne.

Základná škola bola v roku 2023 plne financovaná z dotácie zo štátneho rozpočtu a nebolo potrebné jej dofinancovanie z vlastných zdrojov rozpočtu obce. Do roku 2024 sa preniesla nepoužitá suma z dotácie poukázanej po 1.8.2023 vo výške 8 701,07 eur. Upozorňujem obec na možnosť, že z dotácie normatívneho financovania je možné uhrádzať všetky bežné výdavky základnej školy, t.j. aj spolufinancovanie projektov súvisiacich so školou, ktoré obec vo výške 3 448,15 eur financovala zo zdrojov obce. Tým by sa o túto čiastku zvýšil použiteľný prebytok rozpočtu pre rok 2024 na jeho budúce použitie bez účelovosti a znížil presun na použitie účelovo len pre základnú školu.

Školské zariadenia, t.j. materská škola, školský klub detí a školská jedáleň neboli v roku 2023 plne financované zo 40% podielu obce na dani z príjmu, z dotácií a grantov a z platieb zákonných zástupcov za školné a za potraviny a za réžiu v ŠJ, pretože obec doplácala na túto originálnu kompetenciu čiastku 34 316,12 eur. Výdavky na originálne kompetencie na úseku školstva dosiahli 273 408,16 eur, čo bolo o 38 508,39 eur viac ako v roku 2022 eur, príjmy 239 728,85, čo bolo tiež viac ako v roku 2022 a to o 30 120,09 eur. V tom tvorili príjmy od zákonných zástupcov a grantov získaných zariadeniami 39 363,19 eur, čo bolo menej ako v roku 2022 o 2 328,93 eur. Naposledy obec nedoplácala na originálne kompetencie na úseku školstva v roku 2020. Napriek dobrej naplnenosti detí v MŠ z dôvodu významnej valorizácie miezd v školstve, od januára 2023 o 10 % a od septembra 2023 o 12 %, ktoré štát nekompensoval dostatočne, nedokázala obec zabezpečiť prevádzku týchto zariadení zo zdrojov, ktoré v súvislosti s tým že ich zriadila, získala.

Výdavky na opateru klientov sociálneho zariadenia, ktorým je Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov predstavovali v roku 2023 čiastku 494 323,92 eur, čo bolo až o 99 641,10 eur viac ako v roku 2022, v čom bol mimoriadny výdaj na stabilizačný príplatok preplatený zo ŠR vo výške 36 733,16 eur. Výdavky na zariadenie boli zabezpečené z dotácie zo štátneho rozpočtu **235 296,99** a z vlastných zdrojov obce v sume **259 026,93 eur**. Vlastné zdroje tvorili platby klientov a úroky na účte DSSaZpS 201 173,78 a iné zdroje z rozpočtu obce boli vo výške 57 853,15 eur, čo bolo o 35 392,85 viac, ako v roku 2022, kedy obec dofinancovala zariadenie sumou 22 460,30 eur. Okrem vyššie uvedeného je dôvodné uviesť, že obec z vlastných zdrojov financovala výdavky súvisiace so splácaním úverov na kúpu budovy a jej rekonštrukciu spolu vo výške 26 949,19. Spočítaním výdavkov, ktoré musela obec v roku 2023 financovať navyše, vyjde už úctyhodná suma 84 802,34 eur. Mám za to, že je najvyšší čas hľadať riešenie, ako sa týmto problémom vysporiadať. Suma doplatku obce na jedného klienta mesačne činí až 283 eur, čo je podľa môjho názoru neúnosné. Neverejní poskytovatelia majú nárok žiadať o doplatok obec, z ktorej klient pochádza, do výšky 100 eur

*Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023*

na klienta mesačne a žiadne ďalšie zdroje neobdržia a zariadenia dokážu prevádzkovať. Mám za to, že v tomto smere nie je zo strany vedenia DSSaZpS žiadna aktivita. Obec vo svojom komentári uvádza štruktúru financovania DSSaZps inak s tým že do príjmov nepočíta úroky z účtu, čím vyšiel doplatok mierne vyšší (82 941,90).

Bežné výdavky obce boli podľa ekonomickej klasifikácie v roku 2023 čerpané takto:

Mzdy a platy	686 733,11
Poistné a príspevky do poisťovní za zamestnávateľa	248 910,77
Tovary a služby	488 818,24
v tom prídel do SF a mzdy na základe dohôd a odmeny poslancov	45 369,89
Bežné transfery	183 033,41
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom,	3 883,68
Spolu	1 611 379,21

Z uvedeného vyplýva, že výdavky na zamestnancov (mzdy, poistné, SF a dohody) dosahujú 60,88 %, takže každá zákonom určená valorizácia platov má podstatný dosah na výdavky rozpočtu.

V roku 2023 prostredníctvom výdajov kapitálového rozpočtu bolo celkom preinvestované **66 366,20 eur**. Prehľad výdavkov je uvedený v nasledovnej tabuľke.

713004	Prevádz.stroje.-malotraktor, metla na trak -SLUŽBY	29 388,00
713004	Prevádzkové stroje ŠJ Projekt IROP	10 913,79
713004	Prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení- ŠJ	574,41
713004	Prevádzkový stroj - strúhač zeleniny a ovocia -ŠJ	2 046,00
713004	Schodisková plošina DSS	16 950,00
716	Prípravná a projek. dok.- Nabíjacie stanice	400,00
716	Prípravná a projekt. Dokumentácia - vojen. kult dedičstvo	550,00
716	PPD - bežecký areál s infraštruktúrou	840,00
717001	Realizácia nových stavieb- námestie v centre obce	3 000,00
718006	Softvéru - webová stránka	1 704,00
Spolu		66 366,20

Výdavky v čiastke 50 088, 00 eur boli financované z rezervného fondu, 10 913,79 z prostriedkov IROP a zo zdrojov bežného rozpočtu obce 5 364,11 eur. K uvedenému je dôvodné uviesť, že do konca roku 2023 sa obci nepodarilo vysporiadať neoprávnene vyplatenú platbu dodávateľovi projektovej dokumentácie na nabíjacie stanice vo výške 400 eur. Neoprávnená čiastka za rekonštrukciu vojnového pamätníka vo výške 550 eur bola vysporiadaná. Dobropis bol dodávateľom vystavený aj zaplatený do konca roku – 13.12.2023, bol však zaúčtovaný nesprávne, ponížením položky bežného rozpočtu 637004 – služby, preto je vykázaný v čerpaní kapitálového rozpočtu. Týmto bolo o túto čiastku skreslené čerpanie bežného aj kapitálového rozpočtu, celkový výsledok rozpočtového hospodárenia táto skutočnosť nezmenila.

Výdavkovými finančnými operáciami sa realizujú splátky istín, bankového úveru a úveru zo ŠFRB spolu vykázané v účtovnom výkaze o príjmoch a výdavkoch v čiastke 23 524,26 eur, čo nie je správne, nakoľko do splátok istín bola zaradená aj platba úroku úveru ŠFRB v čiastke 382,94, ktorá mala byť zaradená do bežných výdavkov. V opravenej dokumentácii záverečného

účtu uvedené obec skonštatovala a upravila čerpanie výdavkov bežného rozpočtu a výdavkových finančných operácií s konštatovaním, že celkový výsledok hospodárenia týmto nebol ovplyvnený, čo potvrdzujem. V súvahe a výkaze o dlhových nástrojoch bola nesplatená istina uvedená správne.

Povinnosti obce súvisiace so správou majetku

Povinnosť obce určená §-om 8 ods. 3 zákona č. 369/1990 – majetok obce zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať vo vyjadrení prírastku hodnoty majetku v obstarávacích cenách bola v roku 2023 zabezpečená. V číselnom vyjadrení porovnaním hodnoty majetku evidovaného v súvahe v obstarávacích cenách sa jeho hodnota k 31.12.2023 zvýšila o 195 061,48 eur (rok 2023 4 753 261,08 rok 2022 – 4 558 199,60). Porovnaním stavu finančných prostriedkov obce k 31.12.2023, ktorý bol vo výške 571 789,37 eur a pozostával z hotovosti v pokladniciach a zo zostatku na bankových účtoch obce oproti stavu k 31.12.2022, ktorý bol vo výške 425 306,16, je konštatovanie rastu aj tohto majetku obce, a to o 146 483,21 eur.

Kapitálový rozpočet bol zostavený aj čerpaný v súlade s § 10 ods. 10 Zákona č. 583/2004, bol zostavený ako schodkový so schodkom 74 071 eur, hospodárenie kapitálového rozpočtu vykázalo nižší schodok vo výške 66 366,20, po eliminácii nesprávneho zaúčtovania dobropisu PD na vojnové hroby 65 816,20 eur. Skutočne dosiahnuté kapitálové, ktoré tvorili len transfery zo ŠR na modernizáciu ŠJ, boli použité na kapitálové výdavky v plnej výške.

Dotácie poskytnuté z rozpočtu obce

Podľa §16 ods.2 zákona 583/2004 je obec povinná pred spracovaním záverečného účtu usporiadať finančné vzťahy k subjektom, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, pričom podľa §7 ods.6 zákona 583/2004 poskytnuté dotácie podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce, čo bolo vykonané. V roku 2023 boli v súlade s VZN č. 1/2020 o podmienkach poskytovania dotácií obce a § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách poskytnuté dotácie na podporu všeobecne-prospešných služieb alebo verejne-prospešných účelov 8 - im subjektom. Obec v súlade so schváleným rozpočtom uzatvorila zmluvy o poskytnutí dotácie v celkovom objeme 48 600 eur. Dotácie sa vyčerpali vo výške 47 797,50 eur. Všetky dotácie mali charakter transferu z bežného rozpočtu obce.

Dotácie boli čerpané nasledovne:

Občianskemu združeniu- LK Opalisko	3 000,00
Občianskemu združeniu- ŠK ESL	724,36
Občianskemu združeniu- BK OPALISKO	7 000,00
Transfery občianskemu združeniu- Športový klub ZP	28 000,00
Občianskemu združeniu- Naveky Závažná	1 900,00
Občianskemu združeniu- Divadlo 3GD	3 000,00
Občianskemu združeniu- Epicentrum	3 273,14
ECAV Evanjelický zbor Závažná Poruba	900,00
Spolu	47 797,50

Hodnotenie úverového zaťaženia obce k 31.12.2023.

Prehľad o výške aktuálnych úverov:

Veriteľ	Výška úveru pri jeho prijatí	Stav úveru k 1.1.2023	skutočnosť 2023			Rok poskytnutia úveru	Rok splatnosti úveru
			splátka istiny v roku 2023	splátka úrokov v roku 2023	Stav úveru k 31.12.2023		
MFSR návrtná finančná výpomoc bezúročná	26 947,00	26 947,00	0,00	0,00	0,00	2020	2026
Prima banka Slovensko, a.s. rekonštrukcia DSSaZpreS	160 563,06	57 924,01	8 484,00	2 904,07	57 924,01	2009	2029
ŠFRB kúpa stavby pre DSSaZpS	281 970,00	95 824,01	14657,32	903,80	95 824,01	2009	2029
Spolu čiastky počítané do dlhovej služby	469 480,06	84 871,01	23 141,32	3 807,87	84 871,01		
Bežné príjmy k 31.12.2022	1 468 570,73	% celkového dlhu (max 60 %)			3,37%		
Bežné príjmy k 31.12.2022 bez dotácií a grantov	1 005 188,72	% splácania istín a úrokov (max 25 %)			2,68%		

Novelou zákona 583/2004 Z.z. účinnou od 1.1.2021 zákonom č. 359/2020 Z.z. sa pre účely hodnotenia ukazovateľa dlhovej služby úver zo ŠFRB vylučuje bez ďalších podmienok. Celková dlhová služba obce **z možných 60 %** dosiahla výšku **3,37 %**. Z uvedeného vyplýva, že Obec Závažná Poruba plní zákonné podmienky financovania potrieb obce z návratných zdrojov. V celkovej sume dlhu obce už nie je zahrnutá suma návratnej bezúročnej finančnej výpomoci poskytnutá obci MF SR v roku 2020 z dôvodu nepriaznivého vývoja príjmov z výnosu na daniach v sume 26 947,- eur, ktorej splácanie bolo vládou SR odpustené.

Suma ročných splátok istiny úverov a úrokov bola vo výške 26 949,19 eur, čo je **2,68 %** z celkových skutočne dosiahnutých vlastných bežných príjmov roku 2022, t.j. bez transferov **z možných 25 %**. Mimoriadne splátky obec nerealizovala.

Z uvedeného vyplýva, že Obec v roku 2023 plnila zákonné podmienky financovania potrieb obce z návratných zdrojov.

Z priebežného vykonávania dohľadu v roku 2023 ako aj preskúmania výšky záväzkov obce k 31.12.2023 voči dodávateľom, ktoré sú evidované vo výške 5 164,49 eur a ostatných záväzkov konštatujem, že v hodnotenom období nenastali v zmysle § 19 zákona 583/2004 skutočnosti k potrebe riešenia stavu prijatia opatrení k určeniu ozdravného režimu obce nakoľko záväzky obce k 31.12.2023 boli v lehote splatnosti, resp. sa na splatnosti dohodlo.

Záver a vyhodnotenie

Nakoľko účtovná závierka za rok 2023 nebola ku dňu spracovania tohto stanoviska overená audítorom, o správe audítora bude informované zastupiteľstvo pri prerokúvaní záverečného účtu za rok 2023 v stanovisku hlavného kontrolóra obce tak, ako to v tomto dokumente už uvádzam.

Na základe mojich poznatkov rozpočtového hospodárenia obce konštatujem, že dosiahnutý celkový výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2023 vo výške 204 527,99 eur je v súlade s príslušnými právnymi predpismi, je dosiahnutý v tejto výške aj po korekcii nesprávneho

Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu záverečného účtu obce Závažná Poruba za rok 2023

zaradenia v položkách rozpočtu, ktoré som uviedla vyššie v texte, čo preukazujem priloženou tabuľkou:

Rozpočet 2023	Plnenie rozpočtu k 31.12.2023 predloženého v návrhu ZÚ	Plnenie rozpočtu k 31.12.2023 po úprave nesprávneho zaradenia položiek rozpočtu
Bežné príjmy	1 822 170,20	1 825 627,50
Kapitálové príjmy	14 371,09	10 913,79
Príjmové finančné operácie	69 256,37	70 344,35
Rozpočtové príjmy spolu:	1 905 797,66	1 906 885,64
Bežné výdavky	1 611 762,15	1 613 400,13
Kapitálové výdavky	66 366,20	65 816,20
Finančné operácie	23 141,32	23 141,32
Rozpočtové výdavky spolu:	1 701 269,67	1 702 357,65
Výsledok hospodárenia bežného rozpočtu	210 408,05	212 227,37
Výsledok hospodárenia kapitálového rozpočtu	-51 995,11	-54 902,41
Výsledok hospodárenia rozpočtu	158 412,94	157 324,96
Výsledok finančných operácií	46 115,05	47 203,03
Celkový výsledok hospodárenia	204 527,99	204 527,99

Prostriedky prebytku rozpočtu za rok 2023 vo výške 204 527,99 sú reálne vytvorené, čo som overila bilanciou zostatkov finančných prostriedkov na účtoch vstupujúcich do rozpočtu a v pokladniciach obce. Suma účelovo určených prostriedkov poskytnutých v roku 2023 navrhnutá na vylúčenie z prebytku rozpočtu vo výške vyveseného návrhu záverečného účtu v čiastke 13 762, 44 eur je odsúhlasená na zúčtovanie obedov zadarmo s úradom práce a v ostatných prípadoch na čiastku v rozpočte nevyčerpanú. Z prebytku rozpočtu sa vylučujú účelové zdroje poskytnuté (t.j. pripísané na účet obce) v roku 2023, ktoré neboli do konca roku 2023 použité.

V súlade § 16 ods. 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov na základe skutočnosti, že celkové výsledky hospodárenia obce vykázané vo výške 204 527,99 eur sú správne

o d p o r ú ě a m

**Obecnému zastupiteľstvu v Závažnej Porube
uzatvoriť záverečný účet obce Závažná Poruba za rok 2023**

schválením celoročného hospodárenia

b e z v ý h r a d

a schváliť prídelať do rezervného fondu výške 190 765,55 eur a určiť účelové použitie nevyčerpaných finančných prostriedkov v roku 2024 vo výške 13 762,44 eur takto:

1. Na vzdelávacie poukazy v materskej škole	1 787,73 eur
2. Na realizáciu projektu čítame pre radosť v materskej škole	500,00 eur
3. Na realizáciu projektu čítame pre radosť v základnej škole	500,00 eur
4. Na vrátenie finančných prostriedkov za obedy zadarmo	2 138,50 eur
5. Na prenesené kompetencie „základná škola“	8 701,07 eur
6. Na mzdy a odvody asistenta z projektu NIVA	135,14 eur

Ing. Iveta Jurečková, v.r.
hlavná kontrolórka obce